

ดอกเบี๋ย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๔๐๐. เรื่อง “ต่อ แก่จิตติดนิมิต”

กราบเรียนถามหลวงพ่อดีเต็มค่ะ

๑. หนูใช้วิธีจิตเห็นจิต เอาจิตผู้รู้ดวงหนึ่งที่เกิดจากการทำสมาธิตามจิตอีกดวงหนึ่งที่มีกิเลส ถามไปเรื่อยๆ เพื่อตรวจสอบว่ายังมีกิเลสตัวไหนติดอยู่ ถูกต้องไหมคะ แล้วพิจารณาตัดปล่อยวาง เป็นการทำตทังคปหาน หนูเข้าใจถูกไหมคะ

๒. ทำอย่างไรหนูจะไม่มีนิมิตเกิดขึ้นอีกคะ

ขอบพระคุณ

ตอบ : มันเป็นความเข้าใจผิดนะ ถ้าพอความเข้าใจผิด เห็นไหม เวลาศึกษาธรรมะของหลวงปู่คุณย์ เวลาจิตเห็นจิตเป็นมรรค จิตเห็นจิตเป็นมรรค

เวลาที่จิตมันไม่มี มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก

จิตเห็นจิตเป็นมรรค

พอมันไม่มีจิต มันก็ใช้อารมณ์ความรู้สึก

เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด อย่ามีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย

ในเมื่อมันไม่มีจิต มันไม่มีสมาธิใจ ทำสมาธิไม่เป็นๆ

มันต้องทำสมาธิก่อน

ถ้าทำสมาธิก่อนแล้ว ถ้าสมาธิเป็นสมาธิจนมีความสุขความสงบ แล้วเป็นสมาธิจนมีความสุขความสงบแล้ว บางคนนะ เป็นสมาธิแล้ว อย่างเช่นฤาษีชีไพรในครั้งก่อนสมัยพุทธกาล เขาทำสมาธิได้ทั้งนั้น เขาได้ฌานสมาบัติ เขากำหนดอดีตชาติได้ทั้งนั้น แต่เขาไม่มีมรรคไม่มีผล

ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล

ถ้าเขาภาวนาไม่เป็นมันก็ไม่มีผลนะ พอภาวนาไม่เป็น เขาทำสมาธิ แต่มันเป็นมิจฉา มันไม่เป็นสัมมายกขึ้นสู่วิปัสสนา เพราะยังไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังไม่มีหลักธรรม ไม่มีศีลธรรม ไม่มีอริยสัจ

แต่ในปัจจุบันนี้ถึงพุทธกาล มันมีอริยสัจ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมารื้อค้นของท่าน ท่านก็มารื้อค้นธรรมะเก่าแก่ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วท่านทำตามความเป็นจริง มันก็ประสบความสำเร็จ ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ไป แล้วท่านอบรมบ่มเพาะ ท่านสั่งสอน

หลวงปู่ดูลย์ หลวงปู่ดูลย์เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น อาจารย์ของหลวงปู่ดูลย์ท่านก็สอนพุทธโธฯ แบบหลวงปู่มั่นนี่ แล้วหลวงปู่ดูลย์ท่านก็ไปศึกษาจากหลวงปู่มั่น แล้วท่านก็ระลึกพุทธโธเหมือนกัน แต่ท่านเป็นจิตนิสัย ท่านมีความถนัดอย่างนี้ ท่านมีความถนัดในการทำปัญญาอบรมสมาธิ แต่ท่านใช้คำว่า “ดูจิต”

ทีนี้ดูจิตๆ ใจ ถ้ามันดูจิตของมัน ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง ดูจิตๆ จิตมันสงบระงับ ความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของความคิดเป็นทุกข์ จิตเห็นจิตเป็นมรรค ผลจากจิตเห็นจิตเป็นนิโรธ

ความคิดทั้งหมด ความคิดทั้งหลายมันเป็นสมุทัย คือมันเป็นกิเลสใจ ทำสมาธิไม่เป็นใจ แต่ถ้าทำสมาธิเป็น คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุดคิด ความหยุดคิดนั้นนี่คือสัมมาสมาธิ

หยุดคิดบ่อยครั้งเข้า หยุดคิดบ่อยครั้งเข้า ถ้ามันหยุดคิดบ่อยครั้งเข้า หยุดคิดบ่อยครั้งนะ

ความคิดทั้งหมด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุดคิด แต่การหยุดคิดนั้นก็ต้องใช้ความคิด นี่คือการปัญญาอบรมสมาธิ

ที่นี้พอจิตมันไม่สงบตามความเป็นจริง คือทำสมาธิไม่เป็น ศิล สมาธิ ปัญญา ถ้าขาดสมาธิ มันก็เป็นสัญญาอารมณ์ ถ้าเป็นสัญญาอารมณ์ เวลามันสัญญาอารมณ์ไข่มุขใหม่ สมุทัย สัญญาอารมณ์คือกิเลส คือความปรารถนา คือความอยากได้

เห็นใจมากนะ คนที่ปฏิบัติยากประสบความสำเร็จ แล้วประสบความสำเร็จ เราก็ปฏิบัติมาด้วยความสุดกำลังของเรา แล้วเราไปศึกษาในหลวงปู่ดูลย์ฝากไว้ เราก็ไปอ่านอย่างนั้นนะ แล้วก็จะทำ เห็นไหม

หนูใช้วิธีจิตเห็นจิต

ใช้วิธีจิตเห็นจิตอย่างไร มันไม่มีบาทฐาน มันไม่มีเริ่มต้น

ตอนนี้นะ เศรษฐกิจมันไม่ดี แล้วถ้าใครมีเงินสด เงินเย็น ทำสิ่งใดก็ได้ เงินสด เงินเย็น
 เทียบขอได้เลย โควิด โรงแรมในเมืองไทย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น มันมากกว่านซื้อหมดนะ เขามีเงินนะ
 สิงคโปร์มันมาขอเอาเลยนะ จะเอาโรงแรมไหน โรงแรมกี่ดาว คุณภาพขนาดไหน มันซื้อได้
 หมดนะ เพราะมันมีเงินเย็น มันมีเงินเก็บไว้ในกระเป๋าเขา

แต่เราไม่มีเงิน เราไม่มีเงิน คนทุกซ์คนจนกู้้นอกระบบ ดอกเบี้ยมันเท่าไร กู้่มากินนะ ทางธุรกิจเขากู้แล้วเขาต้องลงทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อมันจะมาใช้หนี้ ใ้เรากู้มากินนะ แล้วกู้อวดดอกเบี้ยเท่าไร มันดอกเบี้ยทบต้นๆ เวลามันทวงหนี้้นอกระบบทุกซ์มาก

จิตไม่มี มันก็ใช้สัญญาอารมณ์ มันก็เพียวๆนี่เยี่ยมสิน ดอกเบี้ยทบต้นทบดอก ทบจนยี้ด
ทรัพย์สินทั้งหมคนะ เพราะอะไร เพราะทำสมาธิไม่เป็น

ที่นี้คำว่า “ทำสมาธิไม่เป็น” เวลาเราเดือดร้อนกันไปหมดนะ เมื่อไหร่เราจะทำสมาธิได้
เมื่อไหร่จะยกขึ้นสู่วิปัสสนา เมื่อไหร่จะฝึกหัดใช้ปัญญา เมื่อไหร่ๆ เราก็ดี้นรน

เมื่อไหร่ก็เมื่อนั้นนะ เราไม่ต้องไปชวนชวายเป็นเอาสิ่งใดมากดทับตัวเราเอง เราทำความเข้าใจเข้ามา เราทำความเข้าใจเข้ามา แค่เรามาปฏิบัติบูชา เรามานั่งสมาธิ เอาจิตใจ เอาจิตใจบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความคิดถูกต้อง ชอบธรรม มันเป็นบุญเป็นกุศลอยู่แล้ว

ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิขึ้นได้หนหนึ่ง ทำสมาธิขึ้นได้ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง

ฉะนั้น เราทำของเรา ไม่ต้องไปเดือดร้อน ถ้าไม่เดือดร้อน เราทำของเราด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความถูกต้องชอบธรรม

ฉะนั้นว่าจิตเห็นจิต เอาจิตที่ไหนไปเห็น

เอาจิตสงบก่อนสิ เอาจิตที่มันสงบระงับนี้แหละ เอาจิตสงบ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แค่เรามีศีลมีธรรมขึ้นมา ในครอบครัวของเราก็ร่มเย็นเป็นสุขนะ ในครอบครัวที่มีปัญหา กัน ไร้วางใจกันไม่ได้ ศีล ๕ ออกจากบ้านไป ไปเที่ยวกินเหล้าเมายา ไปหาภิกษาอะไร้อย่างแปด พันเก้า มีแต่ความเดือดร้อน มีแต่ความทุกข์ทั้งนั้นนะ

จิตถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิ แค่มีสีลมีธรรมในหัวใจ ครอบครัวก็อบอุ่นแล้ว ไร้วางใจกันได้ ไปไหนไปเลย ทำสิ่งใดก็ได้ เขาไปแสวงหาผลประโยชน์เพื่อมาตอบแทน มาเลี้ยงดูครอบครัว ของเรา เขิน ทำอย่างไรก็ได้ แต่ถ้ามันหวาดระแวง มันทำอะไรไม่ได้ มันทุกข์มันยากไปทั้งนั้น นะ

แค่นี้มันก็สุขแล้ว แค่วางใจกันได้

ไร้วางใจแล้วมันขาดแคลน

ขาดแคลนนี้มันก็เป็นเรื่องบุญเรื่องกุศลแล้ว ถ้าขาดแคลนขึ้นมา มันเป็นเรื่องของโลก เรื่องของเศรษฐกิจที่มันตกต่ำ

คนตกงานเยอะแยะไปหมด ถ้าคนตกงานเยอะแยะไปหมด เราก็ตกงานด้วยคนหนึ่ง เรา ก็กระหมัดกระหม่อม เราก็อดออมของเรา เราก็ต้องใช้สติปัญญาฝ่าวิกฤติอันนี้ไปให้ได้ ใ้เราอด ไม่สำคัญหรอก สำคัญลูกหลานมันอด พ่อแม่ทำใจไม่ได้ แล้วลูกหลานของเรามันต้องไป โรงเรียน ลูกหลานของเรามันต้องมีค่าใช้จ่าย แล้วเราเงินทองชักหน้าไม่ถึงหลัง เรามีความทุกข์ ความยากทั้งนั้นนะ

นี่ไง ถ้ามันมีธรรมชาติเข้ามาจิตใจของเราบ้าง ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนี้ มันทุกข์มันยากขนาดนี้

นี่ยังดินะ ดูรอบโลก ที่อื่นเขาทุกข์ยากมากกว่าเราเยอะแยะเลย ใจของเราเนี่ยมันดีงามเพราะอะไร ทวงบุญคุณเลย มาจากหลวงตาที่ท่านทำความมั่นคงของชาติไว้ หลวงตาหาเงินเข้าคลังหลวงๆ ตอนนี้อย่าเชื่อมั่นในระบบการเงินของชาติไทย ชาติไทยมีระบบการเงินที่มั่นคงแต่ใจเรื่อของแพง ใจเรื่อวิกฤติมันมีอยู่ทั่วโลก

ฉะนั้น มันคง การเงินมั่นคง ก็ต้องจ่ายๆ จ่ายเพื่อหาทรัพยากรเข้ามาให้พวกเราได้ใช้สอย มันก็เป็นสภาพกรรมไง

เราจะบอกว่าเรามีธรรมะแล้วทุกอย่างมันจะสมบูรณ์แบบไปหมด

ใช่ เรามีธรรมะเพื่อหัวใจของเราไง

วิธี หนูใช้จิตเห็นจิต เอาจิตดวงผู้รู้ดวงหนึ่ง

เอาจิตดวงผู้รู้ เห็นไหม เราสมมุติขึ้นมาเลยนะ เราจัดตั้งขึ้นมาเลย

เอาจิตผู้รู้ดวงหนึ่ง เกิดจากที่ทำสมาธิ

มันพยายามบอกมันถูกต้องทั้งหมด

เกิดจากทำสมาธิ เอาจิตดวงหนึ่งไปถามจิตที่มีกิเลส ถามไปเรื่อยๆ ถามไปเรื่อยๆ

ไอ้ที่ว่าคำถามคำถามนี้ เวลาจิตมันมีนิมิตต่างๆ ที่เราหลงแล้วเราไม่เข้าใจ หรือเรายังไม่แน่ใจ ให้ถาม

แต่ถ้าเราเริ่มต้นจากการทุจริต ด้วยการกู้หนีนอกระบบ แล้วเรากู้หนีนอกระบบแล้วเวลาเขาได้เงินมา เขาก็หักตั้งแต่ต้นเลย หักตั้งแต่ต้นแล้วนะ แล้วทำไปนะ มันก็ทบต้นทบดอก ถ้าไม่ส่งรายวัน เดียวมันมาทวงที่บ้านเลย เดียวมันทำลายบ้านเลย เดือดร้อน

ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา เห็นไหม

เอาจิตดวงหนึ่งที่เกิดจากสัมมาสมาธิ

ถ้ามันเกิดสัมมาสมาธิ มันมีความสุข ความสงบ ความร่มเย็นแล้ว ถ้าความสุข ความสงบ ความร่มเย็น แล้วรำพึงไป

คนที่เวลาจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น ไม่เป็นก็เพราะเหตุนี้ไง เพราะไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตที่มีอำนาจวาสนา เวลาจิตเขาสงบแล้วเขาเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงเลย

ถ้าเราไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เราก็ต้องรำพึงขึ้นมา รำพึงขึ้นมา รำพึงขึ้นมาเป็นการนึก มันก็เป็นสัญญาณนั่นแหละ มันก็บอกว่าอย่างนี้มันก็เป็นกัณฑ์เยี่ยมสินเหมือนกัน แต่การกัณฑ์เยี่ยมสินนี้เรากู้มาโดยเราพร้อม เรามีพื้นฐาน เรามีเงินต้นทุนมากกว่าที่จะกู้มาเยอะเยอะเลย เพราะเรามีสัมมาสมาธิ เพราะเรามีจิต

เวลาที่เราทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาก็คือแสวงหาจิตของตนนี่แหละ

แล้วเวลาหลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เจี๊ยะท่านคุยกัน สมาธิมันยังทำกันไม่เป็นเลย แล้วมันจะพูดธรรมะอะไรกัน

ในเมื่อสมาธิยังทำไม่เป็นนะ มันก็เป็นพวกกัณฑ์นอกระบบทั้งนั้น

คนที่กัณฑ์นอกระบบมันกลัวนะ มันกลัวเขามาทวงหนี้นะ มันระแวงไปหมดละ

จิตที่มันสัมมาสมาธิไม่เป็น มันไม่ตั้งมั่นของมัน แล้วมันบอกยกขึ้นสู่วิปัสสนา ไปถามจิตอีกดวงหนึ่ง ถามโดยหวาดระแวง ถามโดยความวิตกกังวล ถามด้วยความอกสั่นขวัญแขวน แล้วมันจะเอาอะไรมา มันจะเอาอะไรมา

แล้วคำถามนี้มันเศร้าใจ

อย่างนี้ถูกไหมคะ มันเป็นการพิจารณาให้ปล่อยวางไหมคะ มันเป็นตทังคปหานหรือเปล่าคะ

ไฉนเวลาพัง มันไปพังบทสรุปไป ตังคปหาน สมุจเฉทปหาน แล้วก็จะทำให้ได้อย่างนั้น

มีพระมากมายมหาศาลมาหาเรา จะตัดสังโยชน์ จะตัดสังโยชน์ สังโยชน์ตัวมันเป็นอย่างไร เขาบอกจะตัดสังโยชน์เลย หลวงพ่อ สังโยชน์ตัวมันสีขาว สีดำ สังโยชน์มันเป็นอย่างไรวะ

สังโยชน์มันเป็นชื่อ มันเป็นชื่อของกิเลส แล้วมันจะไปตัดสังโยชน์ เพราะเราเน้นย้ำในสัkkายทิฏฐิ วิจิกิจจา สัลปพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา แล้วเวลาคนที่ไปตัดมันแล้วมันเข้าใจหมดเลย เข้าใจหมดเพราะอะไร เพราะเราเป็นคนสละมันตัวเอง

เราต้องเห็นมันก่อน พอเราเห็นมันแล้วเราจับมันมาสอบสวน

คำว่า “สอบสวน” เวลาสอบสวน เวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าการใด กองทัพกิเลสกับกองทัพธรรมมันเข้าประหัดประหารกัน

กองทัพธรรม กองทัพธรรมคือ ศีล สมาธิ ปัญญา

กองทัพกิเลส กองทัพกิเลสคือกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันก็ยึดมั่นถือมั่นของมัน มันก็มีอำนาจวาสนาในภวาสวะ ในภพ ในจิตทุกๆ ดวงที่มันเป็นเจ้าวัฏจักร มันคุ้มครองมาตลอด มันก็ยึดมั่นถือมั่นของมัน มันจะปล่อยเป็นไปไม่ได้ แหม! ไปเห็นกิเลส กิเลสมันพับเพียบเลยนะ กองทัพธรรมเจ้าคะ ฆ่าอริมันเลยสิคะ

มันไม่มีอยู่จริงหรอก

มันมีอยู่จริง ไฉ่โฮ! ธรรมะฟากตายๆ ทุ่มเทกันมากมายขนาดไหน เวลาทุ่มเทยังต้องทุ่มเทด้วยความถูกต้องชอบธรรม การทุ่มเทด้วยการถูกต้องชอบธรรม เพราะมีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม การคุ้มครอง คุ้มครองก็เพื่อจะไม่ให้ออกนอกกลุ่มนอกทาง

เวลามันออกนอกกลุ่มนอกทางไปแล้ว ผลสนองมันตอบมาอย่างนี้ ดอกเบี๋ยทบตันทบดอกๆ จนเราเคืองคว้างนะ ถ้าเคืองคว้าง เวลาถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ ท่านสลัดทิ้งเลย เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่

คำว่า “เริ่มต้นใหม่” ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา

เราเกิดเป็นมนุษย์ก็ให้เป็นมนุษย์ที่ดีงาม เราบวชเป็นพระก็เป็นพระที่ปฏิบัติถูกต้องชอบธรรม ให้เคารพธรรมและวินัย

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า เขี่ยบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม

เขี่ยบหัวพระพุทธเจ้าก็คืออาบดินนั่นละ ธรรมและวินัยเป็นศาสดา แล้วก็ทำให้มัน ผิดพลาด ย่ำยีธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลวงตาท่านใช้คำว่า “เขี่ยบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม”

ก็เอ็งจะแสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอ็งเขี่ยบย่ำทำลายเจ้าของ ธรรมและวินัยนั้นอยู่แล้ว ใ้ฉันกิเลสมันเขี่ยบ มันเขี่ยบ

แล้วเขาว่า หนูใช้วิธีจิตเห็นจิต

แล้วทำไมไม่บอกเริ่มต้นว่า ความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัยละ

ถ้าความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัยคือมันเป็นกิเลส แล้วเอ็งจะเอาสมุทัย เอาจิตเห็นจิต เอา จิตมาจากไหน ถ้าความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัย

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ คือสมุทัย คือต้นหาความทะยานอยาก ต้นหาความทะยานอยาก คือสมุทัย

ความคิดทั้งหลาย เอาจิต เอาจิตที่เป็นสมุทัย เอาจิตที่มันเป็นความคิดทั้งหลายที่มันเป็นสมุทัย แล้วจะไปเอาจิตเห็นจิต แล้วมันจะเห็นที่ไหน เริ่มต้นมันเป็นสมุทัย เริ่มต้นมันเป็นกิเลส เริ่มต้นมันเป็นต้นหาความทะยานอยาก แล้วเอาไปดูจิต

แล้วไปดูไปแล้วนะ เอาจิตดวงหนึ่งที่เกิดจากสัมมาสมาธิด้วยนะ ยืนยันด้วยเกิดจากสัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิไหน สัมมาสมาธิต้องจิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นแล้วนะ ว่าติดนิมิต นิมิตจะเกิดไม่มี ถ้ามีนิมิต มันส่งออกไปเห็นนิมิต ถ้ามันวางนิมิต มันถึงจะเป็นสัมมาสมาธิ จิตมันมีกำลังหน้อย มันก็ออกรู้ของมันโดยกิเลสมันขับไล่ออกไป

แต่ถ้าคนเขาเป็น เขาไม่ตามไป เพราะอะไร เพราะมันสิ้นเปลือง มันสิ้นเปลืองพลังงาน มันสิ้นเปลืองสิ่งที่เราพยายามสะสมมา

ส่งออกๆ กำลังมันก็อ่อนลงเรื่อยๆ พออ่อนลงเรื่อยๆ สมาธิมันก็ไม่พอ มันก็เป็นสัญญา ทั้งสิ้น สัญญาก็เป็นกิเลสป้อนให้มันทั้งหมดเลย

แล้วบอกว่า เอาจิตดวงที่เกิดจากสัมมาสมาธิไปถามจิตอีกดวงหนึ่ง

จิตเห็นจิตนะ จิตเห็นอาการของจิต มันไม่ต้องถาม ถ้ามันเห็น มันจับได้ จับได้มันใช้ ปัญญาวิภาคะ มันใช้ปัญญาคลี้คลาย

ถ้าไปถามนะ มันบอกฉันเป็นพระเอก ฉันเป็นนางสาวจักรวาล ฉันเป็นเศรษฐีโลก ฉันมีเงินทองมากมาย

มันรู้มาทั้งนั้นนะ มันไม่มีสักสิ่ง มันหลุดทั้งนั้นนะ ก็เอ็งไปถามมันไ้ ทำไมต้องไปถามมันล่ะ

ใช้ปัญญาฟาดฟันมันต่างหาก ใช้ปัญญาโอบล้อมให้จับต้องตัวมัน แล้วใช้ปัญญาธรรมขันธ์ ดาบเพชรฟาดฟันมันต่างหาก

ไม่ใช่ว่าไปถามให้มันปลิ้นปล้อนไ้ ไปถามมันบอกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าต่อรอง ๒๕ ถ้ายังไม่ตกลง ๓๐ ดอกเบี๋ยมันขึ้นไปเรื่อยแหละ แล้วตัวเองก็หันรีหันขวางๆ

วางให้หมด

ต้นคุด ต้นมันผิดมาตั้งแต่ต้น ผิดที่หนูใช้วิธีจิตเห็นจิต

คำว่า “จิตเห็นจิตของหลวงปู่ดุลย์” ไ้ ความคิดทั้งหลายเป็นสมุทัย ผลของมันเป็นทุกข์

ความคิดทั้งหลายทั้งหมด ความรู้สึกนึกคิดทั้งหมดเป็นสมุทัย คือเป็นกิเลส ผลของมัน
เป็นทุกข์

ดูจิตๆ ดูจิตจนจิตสงบไป คิดเท่าไรก็ไม่วู้ ต้องหยุดคิด หยุดคิดบ่อยๆ เข้าจนจิตมันตั้ง
มั่น

จิตเห็นจิตเป็นมรรค จิตเห็นจิต

เราใช้วิธีจิตเห็นจิต หนูใช้วิธีจิตเห็นจิต

นี่มันชื่อ นี่มันความเข้าใจของคนปฏิบัติ แต่ผลของมันไม่ใช่ ความคิดทั้งหลายเป็นสมุทัย
ผลของมันเป็นทุกข์โดยตัวมันเอง แต่เราเอาจิตที่เกิดจากสัมมาสมาธิด้วยการอุปโลกนขึ้นเอง
อุปโลกนขึ้นเอง ไม่เป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริง มันจะมีกำลังของมัน มันจะมีความสามารถของมัน มันจะโน้มไปเห็น
กาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความจริง ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มันถึงจะเห็นสติปัฏฐาน ๔
ตามความเป็นจริง

ที่เราใช้คำว่า “สติปัฏฐาน ๔ จริงๆ” กับ “สติปัฏฐาน ๔ จอมปลอม”

จอมปลอมคือมันวิปัสสนึก จอมปลอมคือมันคิดเองเออเองนั่นแหละ สติปัฏฐาน ๔
จอมปลอม สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตเห็นอาการของจิต

ใช้วิธีจิตเห็นอาการของจิต

ก็เฝ้าคิดเอง เฝ้าตั้งกตีกาเอง แล้วเฝ้าก็ทำเอง แล้วก็เหลวไหลนี้ไง

ทิ้งให้หมด กลับไปทำความสงบของใจให้ได้ ทำสมาธิให้เป็นก่อน ถ้าทำสมาธิเป็น
นั่นแหละจิต สมาธิคือจิตตั้งมั่น

คำว่า “จิตตั้งมั่น” คือจิตใสใหม่ สัมมาสมาธิคือจิตตั้งมั่น

แต่นี่มันไม่มีสัมมาสมาธิ ตัวเองมันไม่มั่นคง ความคิดทั้งหลายเป็นสมุทัยไป ถ้ามันไม่
มั่นคง มันก็เป็นสมุทัย สมุทัยเพราะอะไร

สมุทัยเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์มีอวิชชานี้ไง อวิชชาคือจิตมันไม่รู้ตัวมันเองไง เพราะจิตมันไม่รู้ตัวมันเอง ความคิดที่เกิดจากความไม่รู้มันก็เป็นอวิชชาไง มันก็เป็นสมุทัยไง มันก็เป็นผลของมันก็คือความทุกข์ไง ผลของมันคือการหันรีหันขวาง หันไม่ถูกต้องสักอย่าง

แล้วพิจารณาปล่อยวางๆ อย่างนี้เป็นตถังคปหานหรือเปล่า

ปล่อยวางๆ เห็นไหม เพราะเริ่มต้นมันเป็นสมุทัย มันเป็นกิเลส แล้วเราก็ถาม พอถามขึ้นมา อย่างนี้ก็เป็นการปล่อยวาง ปล่อยวางก็เป็นการตถังคปหาน อย่างนี้ถูกต้องไหมคะ

ผิดมาตั้งแต่ต้น ต้นคค ผิดมาตั้งแต่ต้น ผิดหมดเลย

เริ่มต้นใหม่

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดนะ สิ่งใดที่ทดสอบตรวจสอบแล้วมันผิดพลาด ทิ้ง เอาใหม่ เอาใหม่ เพราะอะไร

เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็แสวงหาครูบาอาจารย์มาทั่ว ท่านก็ทดสอบมาทุกๆ วิธีการ แล้วทุกๆ วิธีการใช้ไม่ได้ วาง ของกลุ่มใด ชนกลุ่มใด อาจารย์องค์ใดสอนอย่างไร เรื่องของเขา เราทดสอบแล้วมันไม่ใช่ ไม่เอา แล้วเราก็มาฝึกหัดของเราใหม่ ทุกข์ของเราใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปี ก็ไปศึกษาตรวจสอบกับเจ้าลัทธิศาสนาต่างๆ แล้วทิ้งๆ หมดเลย แม้แต่อุทกดาบส อาฬารดาบสรับรองด้วยว่าเจ้าชายสิทธัตถะเก่งมาก ทำได้เหมือนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทิ้งเลย

เวลาผู้ที่เขาสอนโดยความสามารถของเขาได้แก่นั่นด้วยโลกียะ ด้วยความเป็นโลก ด้วยอภิญาญา พระพุทธเจ้าทิ้งหมดเลย

ไฉนก็เหมือนกัน มันไม่ใช่ตั้งแต่ต้น แล้วไม่ใช่ที่สุด นี่มันจบ

๒. ทำอย่างไรหนุจะไม่มีนิमितที่เกิดขึ้นคะ

ก็เราไปถามมัน ก็เราเอาจิต ใช้วิธีการจิตเห็นจิตใจ สมมุติจิตเราขึ้นมาก่อน มันเป็นสมุทัย แล้วก็เอาไปถามมัน

ไปถามมัน ๕๐ เปอร์เซนต์ ถ้าถามอีกที่ ๗๕ นะ ถามอีกที่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย เดียวจะเป็น ๑๒๐ กู ๑๐๐ ต้องจ่ายดอกเบี้ยย ๑๒๐ เงินกูทั้งนั้น ดอกเบี้ยยทบต้นๆ

วาง ไม่ต้องไปสงสัยมัน

ยิ่งสงสัย เล่นการพนันไ้ เสีย ๕ ลงทุนอีก ๑๒๐ เสีย ๑๒๐ มันจะลง ๑,๒๐๐๐ มันจะตามเอาทุนคืนไ้ ผีการพนันนะ ขายบ้านขายเรือน ขายทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อจะไปสู้กับมัน เจิงครึบ

ฉะนั้นบอกว่า ถ้าเห็นนิมิตแล้วไปถามมันๆ ไปตามมันก็จบครึบ

ถ้ามันพุทโธ เขาบอกว่าเวลาพุทโธแล้วนิมิตมันยิ่งชัด ยิ่งแจ่มชัด

เพราะว่ามันเกี่ยวพันกันอยู่

วาง ถ้ามันไม่ได้ เราปล่อยหมด เริ่มต้นใหม่ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ แล้วค่อยๆ ฟืนฟูตัวเองขึ้นมา ถ้าฟืนฟูตัวเองขึ้นมามันก็จะดีขึ้น

ถ้ายังติดตามมันไป เพราะคนมันเจ็บไข้ได้ป่วย แล้วซ้ำเติมไปด้วยของแสง มันไม่หายหรอก มันต้องหยุดสิ่งที่เป็นของแสง แล้วทำตัวเองให้สมบูรณ์ขึ้นมา ใช้ศีล สมาธิ ปัญญาโดยความถูกต้องชอบธรรม แล้วแก้ไขของเราไปอย่างนี้

ภาษาเรานะ มันต้องขัดต้องหลาบแล้วแหละ เราจ่ายดอกเบี้ยมาจนมันทบต้นแล้ว กูมา ๑๐๐ ดอกเบี้ยไป ๑๒๐ แล้ว พอ พอกันที่ เวลากิเลสมันหลอกมันลวง มันชักนำไป พอกันที่ เอาสัจจะ เอาความจริงดีกว่า

วางให้หมด

ไม่ต้องไปได้มากได้น้อย หาเข้ากินคำพอมิปัจจยเครื่องอาศัยดำรงชีพ แล้วดำรงชีพไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ เอาชีวิตของเราไว้ให้รอด แล้วเอาความจริง เอาสัจธรรมขึ้นมา ปฏิบัติตามความเป็นจริงไ้ กรรณฐาน ๔๐ ห้อง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านย้าแล้วย้าอีก ห้ามทิ้งผู้รู้ ห้ามทิ้งพุทโธ

แล้วให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ใจสงบระงับคือสัมมาสมาธิ แล้วค่อยเริ่มต้นในการประพฤติปฏิบัติ นี่คือการเริ่มต้นของพระกรรมฐาน จบ

ถาม : ข้อ ๒๔๐๑. เรื่อง “หัดลูกให้บิน”

กราบนมัสการหลวงพ่อย่างสูง โยมมีลูกชาย ๒ คน พาพวกเขามาวัดหลวงพ่ตั้งแต่คนโตอยู่ในอนุบาลและคนเล็กยังไม่เกิด เพื่อให้เขาได้มีความผูกพันกับวัด กับการทำบุญ ฟังเทศน์ไม่ให้ใจเตลิดไปกับทางโลก

ตอนนี้คนโตอายุ ๑๑ เรียนชั้น ป.๖ คนเล็กอยู่อนุบาลแล้วค่ะ สิ่งที่โยมกังวลคือ เจ้าคนโตกำลังจะจากบ้าน จากโยมไปอเมริกาในอีก ๓ ปีข้างหน้าเพื่อเรียนต่อไฮสคูล และสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่นั่นต่อไป

อันที่จริงโยมเตรียมลูกเพื่อการนี้มานานแล้ว เช่น ฝึกให้เขารับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ทำงานบ้าน กวาดบ้าน ล้างห้องน้ำ ให้ข้าวหมา ข้าวแมว เก็บขี้หมา ขี้แมว ฝึกให้เขาทำทุกอย่างเพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดดูแล ฝึกให้เขาทำงานหารายได้โดยการขายผัก ขายข้าวในช่วงปิดเทอม เพื่อให้รู้จักค่าของเงิน สร้างแรงบันดาลใจทางการศึกษาโดยพาไปลองเรียนที่อเมริกา ๒ ปีเพื่อดูว่าเขาชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งเขาชอบและอยากกลับไปเรียนอีก และที่สำคัญคือพามาวัดประจำ เพื่อสร้างนิสัยทางธรรม

แต่เมื่อเหลือเวลา ๓ ปี โยมกังวลค่ะ อยากฝึกเขาให้เข้มแข็งมากขึ้น ให้หัวใจเขาเข้มแข็ง มีหลักยึด เพราะถ้าเขาไปแล้ว ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น โยมย้อนมาแก้ไขไม่ได้แล้ว จึงอยากเรียนปรึกษาหลวงพ่เรื่องนี้

โยมคิดว่าจะเริ่มพาเขามาปฏิบัติธรรมช่วงวันหยุดยาว ที่ปกติโยมก็จะมาปฏิบัติคนเดียวต่อไปโยมขออนุญาตพาลูกคนโตมาปฏิบัติด้วยได้ไหมคะ (โยมไม่แน่ใจว่าลูกเด็กไปไหม และเป็นเด็กผู้ชายด้วย และโยมก็ไม่อยากรบกวนเพื่อนผู้ภวานาคะ เด็กมาด้วยต้องมีเสียงแน่ค่ะ)

ถ้าเขาทำได้ โยมจะพามาเรื่อยๆ โยมพาเขามาและฝึกขั้นสูงสุดคืออยากให้เขาบวชเณรช่วงปิดเทอมใหญ่ทุกปี เพื่อฝึกนิสัยในทางโลกที่ดั่งาม และทางธรรมที่เป็นหลักใจค่ะ ถ้าเขาผ่านการอยู่ที่วัดหลวงพ่ได้สัก ๓ ปิดเทอม (ป.๖ ถึง ม.๑ ม.๒) โยมไม่ห่วงแล้วค่ะ โยมรู้ว่าเขาจะอยู่ที่

ไหนก็ได้ ในชีวิตโยมให้ความสำคัญสองอย่างกับลูก คือนิสัยทางธรรม และการศึกษาค่ะหลวง
พ่อ

หลวงพ่OMETTAช่วยแนะนำด้วยเจ้าค่ะ

ตอบ : อันนี้มันเป็นปัญหา ปัญหาใช้ไหม อย่างเช่นความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกมันเป็นความสัมพันธ์ที่ว่า ความรักที่สะอาดบริสุทธิ์ ความรักที่มีค่าที่สุดคือความรักของพ่อของแม่ไม่มีสิ่งใดแอบแฝง ถ้าความรักความผูกพันของพ่อของแม่เิ่ง ถ้าลูกประสบความสำเร็จ ลูกมีที่ยืนในสังคม พ่อแม่ก็ภูมิใจ เราเป็นพ่อเป็นแม่เิ่ง ถ้าลูกของเราขาดตกบกพร่องหรือทำอะไรให้เป็นที่ยติเตียนของสังคม พ่อแม่ก็เสียใจ

อันนี้ก็เหมือนกัน เราก็คาดหวังอย่างนั้น ถ้าเราคาดหวังอย่างนั้น เราก็วางเป้าหมายไว้
อย่างนั้น

แล้วเวลาเขาบอกว่า เขาวางแผนมาให้ลูก ๒ ปี ทำมาทุกอย่าง

มันเป็นทางสังคมที่โลกเป็นเรื่องที่เขาเข้าใจกันเิ่ง เวลาเริ่มมีลูกนะ ไปจองโรงเรียนอนุบาลไว้แล้ว ทุกอย่างทำไว้เพื่อลูกหมดเลย แล้วลูกมันต้องการหรือไม่ต้องการก็ยังไม่รู้

นี่เขาบอกว่าเขาพาลูกเขาไป เขาก็ดูแลลูกชายของเขา แต่เขาทำเพื่อประโยชน์กับเขา
เขาวางแผนอย่างนั้น

เราทำได้เต็มที่เลย แต่ผลมันอยู่ที่เวทีกรรมของสัตว์นะ

เรามีลูกศิษย์คนหนึ่งเขามาหาเรา ตอนนี่เขาเสียชีวิตไปแล้ว เขาเป็นลูกของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ แล้วเขาไปเรียนเมืองนอก แล้วไปเรียนเมืองนอกนะ แล้วพอไปเรียนเมืองนอก พอไปเจอเพื่อนเิ่ง ก็ใช้ชีวิตเสเพล ย้ายไป ๓-๔ ประเทศ เพราะพ่อแม่ก็ประเทศนี้ไม่ได้ ก็ไปประเทศต่อไปๆ แล้วเวลากลับมาได้แอลกอฮอล์ซื้อมกลับมา ได้แอลกอฮอล์ซื้อมกลับมา พ่อแม่ก็พยายามจะ
เก็หนุอย่างนั้นเิ่ง แต่เขาก็ใช้ชีวิตของเขาตามความสมัครใจของเขา

นี่เขาเป็นลูกศิษย์เราเอง เขามาหาเราเอง แล้วเขาเล่าให้เราฟังเองหมดนะ ว่าพ่อแม่
ปรารถนาดีกับเขาขนาดไหน แล้วญาติพี่น้องของเขาเป็นบุคคลมีชื่อเสียงในสังคมไทยทุกๆ คน

เลย ญาติพี่น้องของเขาประสบความสำเร็จหมด เฉพาะตัวของเขา ญาติๆ ของเขามีชื่อเสียง
ทั้งสิ้น

อันนี้ไม่ได้มาได้แย่งนะ นี่พูดถึงว่ากรรมของสัตว์

ไอ้ลูกของเรา เราก็ปรารถนาอย่างนั้น เราก็ต้องการให้ประสบความสำเร็จอย่างนั้น

ฉะนั้นบอกว่า เราจะพามาวัดๆ

พามาวัดนี้มันก็เป็นอำนาจวาสนาอยู่แล้ว เพราะถ้ามาวัดทั้งครอบครัวนี้หาได้ยาก สามิ
ภรรยาส่วนใหญ่แล้วมีความเห็นแตกต่างกัน แล้วยังมีบุตรอีกนะ

การครองเรือนมันแสนยากๆ เพราะหัวใจของเรามันก็กระโดดโลดเต้นผ่านกระโดดในใจ
ของเราอยู่แล้ว มีครอบครัว สามิและภรรยาก็เป็นสองความรู้สึก สองหัวใจแล้ว ความเห็น เขา
ว่าเวลาแต่งงานกันแล้วเขาต้องปรับทัศนคติให้เข้ากันๆ แล้วเวลามีลูกก็อีกหัวใจ ถ้ามีลูกสอง
คนก็เป็นสี่หัวใจ

การครองเรือนคือการครองใจ การครองใจนี้แสนยาก ถ้าได้สัก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เราก็ว่า
วาสนาแล้ว แล้วถ้ามันได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ สุดยอดเลย แต่ถ้ามันได้สัก ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ๑๐
เปอร์เซ็นต์ นั่นกรรมของสัตว์

หลวงตาพระมหาบัวนะ เวลาท่านทำโครงการช่วยชาติฯ ท่านไปหาหลวงปู่ลีองค์เดียว

“ลี เราจะกัดก้อนเกลือกินกันเนาะ เราจะกัดก้อนเกลือกินกัน แล้วมีสิ่งใดเราช่วยชาติ
ด้วยกัน”

ทั้งๆ ที่หลวงปู่ลีเป็นลูกศิษย์ของท่านนะ แล้วท่านก็รักของท่านนะ เพราะอะไร พ่อแม่จะ
ปั้นลูกขึ้นมาแต่ละคนนี่แสนยาก นี่ครูบาอาจารย์ปั้นพระอรหันต์มากับมือ ท่านปั้นมาเอง แล้ว
ทำไมท่านจะไม่รัก ท่านทั้งรักของท่าน แล้วลูกศิษย์ก็ดีมาก รักครูบาอาจารย์เหมือนกัน

“เราจะกัดก้อนเกลือกินด้วยกัน”

มีสิ่งใดมาทุ่มให้ชาติหมดเลย ทุ่มให้ชาติหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เรามีครอบครัว ถ้ามันทุกข์มันยากนะ มันก็กัดก้อนเกลือกินกันเนาะ แต่เรามีหลักการของเรา มีอำนาจวาสนาของเรา

นี่ก็เหมือนกัน นี่มีวาสนานะ ได้พาลูกไปเรียนอเมริกา ๒ ปี มาทดสอบ แล้วจะส่งไปเรียนอเมริกา แล้วถามเขาว่าชอบไหม เขาชอบ

ชอบก็วาสนาแล้วแหละ แต่เวลาออกไปแล้วนะ มันอยู่ที่กรรมของสัตว์ เขาคบเพื่อนในสังคมต่างๆ ถ้าเขามีนิสัยดีงาม มันก็ดีงาม

เราจะบอกว่า เรามีเป้าหมายได้ เราอยากให้เป็นอย่างนั้นได้ แต่อนาคตใครจะบงการไม่ได้หรอก เราจะชี้ทุกอย่างให้มันสมความปรารถนาไม่ได้หรอก แล้วถ้ามันเป็นบุญเป็นกุศลนะ ลูกชายไปแล้วมันกลับมาประสบความสำเร็จ หน้าขึ้นตาบาน อันนั้นก็บุญกุศลของตนไง

เรามีหน้าที่และกระทำเหมือนกับที่โยมเขียนมาถามนี่ถูก พ่อแม่ก็ต้องทำสุดกำลังของพ่อแม่แหละ

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ใ้ลูกสองคน ใ้ ๑๑ ขวบกับก็ขวบ มันไม่รู้เรื่องหรอก แต่พ่อแม่ให้มันขนาดนี้ พ่อแม่ให้ชีวิตมันมา แล้วพ่อแม่ยังเตรียมพร้อม พ่อแม่ถ่างทางเปิดทางไว้ทั้งหมดเลย แล้วก็ส่งเสียเขา ส่งเสริมเขาให้เขาถึงเป้าหมายของเขา ถ้าถึงเป้าหมายของเขา นี่ก็เป็นเป้าหมายของพ่อของแม่ไง

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่เราทำด้วยสุดความสามารถของเรา แล้วมันก็เป็นสัจจะความจริงแล้วละว่าผลมันจะออกมาอย่างไร ผลออกมาอย่างไรแล้ว เห็นไหม

โดยทางวิชาการ ทางการศึกษาเนะ พ่อแม่มีเป้าหมาย แล้วก็พยายามขีดเส้นให้ลูกเดิน ลูกมันก็ทุกข์ยากของมันนะ

แต่เนี่ยเขาบอกว่าเขาทดสอบแล้ว บอกลูกแล้ว ถามแล้ว เขาชอบหมด

ถ้าเขาชอบหมด มันก็บุญกุศล ทำสิ่งใดมา มีความเข้าใจกัน มีการพูดคุยกันด้วยความเข้าใจ นี่เป็นบุญเป็นกุศลทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น สิ่งที่ถามมา จะเอาลูกมาบวชเนรอย่างนี้ อยากบวชเนร

ไอ้โฮ! วัดในกรุงเทพฯ เยอะแยะเลย เขาบวชอยู่แล้ว เราเห็นด้วยนะ ในการไปบวชเณร บวชที่ไหนก็ได้ แต่ถ้าจะมาบวชที่วัดเรา เราไม่เห็นด้วยเลย เราไม่เห็นด้วยเพราะอะไร เพราะว่า มันเข้มข้นเกินไปกว่าที่เด็กมันจะรับรู้ได้ แล้วถ้ามันรับรู้ไม่ได้ ด้วยความเกรงใจพ่อแม่ “หนูทำได้ๆ” แต่มันก็ไปกดดันชีวิตของมันนะ

การบวชเณรเราเห็นด้วย แต่ควรวัดที่พอที่เด็กมันรับรู้ได้ ในกรุงเทพฯ เยอะแยะไปเลย

อยากบวชเณรผู้ชาย ๓ เทอม ๓ ปี

ในกรุงเทพฯ เยอะแยะเลย

เราก็มีเพื่อน มีสังคม เราก็สอบถามกับเพื่อนฝูงว่าที่นี่ดีไหม ที่นี่ใช้ได้ไหม ถ้าเพื่อนที่รับรู้ได้ เขาบอกที่นี่พอใช้ได้ เราก็ไปดูเสียหน่อยหนึ่ง แล้วเอาเด็กมันไปบวช

เราเห็นด้วยนะ เราเห็นด้วยกับการบวชเรียน เราเห็นด้วยกับการส่งเสริมการศึกษา เราเห็นด้วยทุกๆ อย่างเลย แต่วัดกรรมฐานๆ มันเข้มข้นเกินกว่าเด็กบางคนที่ยังจะรับภาระนี้ได้

แล้วกลางคืน เราเคยมีอยู่ที่โพธาราม มีเด็กมันมาบวชเณร มันเคยบวชที่วัดโชค มันอยู่ได้สบาย พ่อแม่บอกว่ายอดเยียมๆ พอเขามาบวชกับเจานะ ตกกลางคืนมันร้องไห้เลย

เราบอกว่า เดี๋ยวจงกรมสิ

อู๊ฮู! ผมเดินตั้งหลายรอบแล้ว เดินอย่างไรมันก็ยังกลัว

สุดท้ายแล้วให้พ่อแม่เขาเอากลับไป

เขาเคยบวชไง เขาเคยบวชตามวัดตามวาต่างๆ แล้วเขาอยู่ได้ แต่พอเขาบวชกับเรา พอโพล้เพล้ๆ มันเริ่มกลัวผี

แล้วก็บอกว่า เดี๋ยวจงกรมสิ

อู๊ฮู! เดินตั้งหลายรอบแล้ว

เด็กก็คือเด็กนะ เอาที่สมควร เอาที่เด็กมันรับได้ แล้วถ้าสิ่งที่มันรับไม่ได้ เราให้มากเกินไป

เรามีลูกศิษย์อีกคนหนึ่งเหมือนกัน เขาเอาลูกเขาไปบวชวัดหนึ่ง แล้ววัดนั้นเขามีเล่ห์กลมาก เด็กไปรู้ไปเห็นเข้า พ่อแม่เขายังศรัทธาของเขาอยู่ แต่ลูกมันไปเห็นเข้าไ้ แล้วพอสึกออกมา นะ เขาพามาใส่บาตรเรา มันไม่ยอมมองเลย มันใช้มือใส่อย่างนี้ มันไม่มองเลย แอนตี้พระไปหมดเลย

เราเคยเห็นหลายๆ ที่ที่เป็นประโยชน์ เอาไปทำแล้วเป็นประโยชน์ก็มี หลายๆ คนไปเพื่อประโยชน์ กลับกลายเป็นโทษ คือเป็นการต่อต้าน เป็นบมโนใจเขาไปตลอดชีวิตก็มี

ฉะนั้น ทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์ อยากได้ประโยชน์เยอะๆ เห็นหลวงพ่อกแล้วเชื่อ เอาไว้กับหลวงพ่อ

ต่อหน้ามันก็ว่าใช่ใจ แต่ในหัวใจของเขาแอนตี้ขึ้นมา เราก็ไม่รู้ได้

ฉะนั้น สิ่งที่เขาเรียน เห็นด้วย แต่ควรบวชเรียนวัดที่เขาพอรับภาระอย่างนั้นได้ ไม่ใช่ที่เราเห็นว่ามันมีคุณภาพ แล้วเราเอาเด็กของเราเข้าไป มันกดดันจนเกินไป ไม่เป็นประโยชน์

ฉะนั้น เขาบอกว่า หนูไปปฏิบัติที่วัดหลวงพ่อ ไม่เคยเอาลูกของหนูไปเลย

เอามาได้เป็นครั้งเป็นคราวตอนทำบุญตอนเช้า เวลาตอนเช้า เข้าเมื่อก็คนเต็มไปหมดเลย นั่นก็เป็นวาระหนึ่ง วาระระดับของท่าน เวลาตอบปัญหาขึ้นมา จิตใจของคนที่เขาเห็นคุณค่าเขาก็รอฟัง ใจที่กลับบ้านไปแล้วเยอะแยะเลย เห็นไหม มันแตกต่างกันแล้ว

แล้วที่ว่าเราเห็นว่ามันเข้มข้น มันสิ่งที่เราเห็นว่าถ้าลูกเราได้ฝึกหัดแล้วมันจะดีขึ้น

ก็ต้องให้เขาไปฝึกหัดแบบนั้นก่อน แล้วถ้าอย่างนี้ได้ มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ

โดยธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์ขี้กลัว กลัวผี กลัวความมืด กลัวทุกอย่าง แต่ก็แก้ไขด้วยการฝึกหัดๆ จากที่ว่ากลัวๆ กลัวๆ เอาความกลัวนั้นพยายามเอามาควบคุมใจไม่ให้มันส่งออก ให้มันหดสั้นเข้ามาเป็นสัมมาสมาธิ เอาความกลัวนั้นเป็นประโยชน์ได้ โดยเทคนิคของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ที่ไหนกลัว ท่านให้พระไปอยู่ที่นั่น ให้พระไปอยู่ที่นั่นเพื่อตัดสันดาน

แต่พระที่จะตัดสินดาน พระอายุ ๒๐ ถึงบวชพระได้ แล้วพระที่มีอายุพรรษาแล้ว เอาความกลัว หน้าขึ้น ออกตรม เวลาต่อหน้า หน้าตาเบิกบานว่าข้านี้ยอดเยี่ยม แต่จิตใจสำนึกมันกลัวผี มันกลัวเสือ มันกลัวสภาวะแวดล้อม

หลวงปู่มันให้ไปอยู่ที่นั่นๆ เอาความกลัวนี้ควบคุมใจอีกทีหนึ่ง ท่านใช้เทคนิค ใช้ต่างๆ พยายามผสมผสานจนเป็นลูกศิษย์ลูกหาของท่าน ธรรมทายาทที่เกิดจากหลวงปู่มัน เห็นไหม

ในกึ่งพุทธกาล ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญจากครูบาอาจารย์ของเราที่มีสติมีปัญญา มีวุฒิภาวะ ช่วยเหลือสังคม ดูแลสังคมมาให้งอกงาม

อันนี้พ่อแม่กับลูก แล้วเอามาแปะเราไง

เราเห็นด้วย เราเห็นด้วย แต่ค่อยๆ บวชจากวัดที่เขาสะดวกสบายก่อน ถ้ามันปีหนึ่งอยู่ได้ ปีสองพัฒนาขึ้นไปไหม อย่างนั้นเราค่อยมาพัฒนากัน

ฉะนั้น เราเห็นด้วยนะ แล้วก็เห็นใจพ่อแม่ที่อบรมบ่มเพาะ อยากปั้นลูกของตนให้เป็นคนดี

ศาสนาก็ขัดเกลาให้มนุษย์เป็นคนดี ศาสนาก็พยายามเชิดชูสังคมให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข เราก็มีความปรารถนาอย่างนั้น แต่วิธีการและวุฒิภาวะของคนมันมีแตกต่างหลากหลาย เราค่อยๆ ขัดเกลาๆ เพื่อความถูกต้องชอบธรรม เอวัง